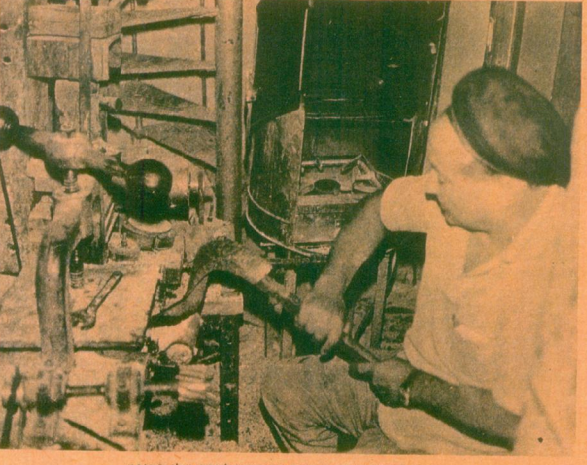

אחרון עושי השופרות

„בכל פעם שאני מסיים יצירת שופר, אני חש סיפוק עצום. וכשאני מפיק ממנו צליל נקי וערב, אני חושב: מי יודע, אולי שופר זה יבשר את בוא המלך המשיח?“

מאיר ברישט מכוין שופר בבית-המלאכה שלו בחיפה

התדעויות המיובבות הי- פרטיות בבית-הכנסת בשחרי אלול וב- ימים היראיים הי- עסקיו כוא ומלמיד אומנות יהודית מקורות: תעשיית הי- שופרות, מאחרי מלאכה מור- גבת ומסובכת זו נרקמו אני- דות מופלאות, והיא כוללת שפע של רזים מסתוריים.

בדרך כלל, החזיקו בבתי- צוע משפחות קבועות, שהע- בירו את רזי המלאכה כאב- לבנו. כיום מצוי הענף בישי- ראל במשך קשה. סמכה מר- בות: ברצף חסרים, חוזרו הרגם - היונו קרני האליים - מינים שאין ללמודם כאן זכרים ויש עזר לייבא או- חם, אלא שדוקא עם האר- צות המתברכה בה אין לנו יחסים דיפלומטיים. עובי- זה המופת את הקרניים לי- כשרותיו של השופר מאת- שנים, והוא עובי בירושל, כך שלמרות הפרימאריה הי- גדולה של הקרן המסופרת הי- עולם היהודי.

כאיר ברישט מחיפה הוא המהימני האחרון שייצור שופרות הוא מקצועו בכל ימות השנה. מאיר הוא הי- דוע השביעי למשפחה עושי- שופרות מירושל, שינאעה מי- ספרד. הוא יזבל חורה מי- מאובז נזים. שימכה מאביו יצוק, שימכה מאביו אברהם, הימכה מיתנו, שימכה מי- יהודה, שימכה משעון שי- שימכה מרבי יצחק - הוא הוא הרביעי המפורסם בספי- רי החילה שלו.

שופר שתקע מעצמו

בבית השופרות ארעו האבותי של מאיר וגם לו עצמו יחסים נפלאות. ימים שאני זוכר את עצמי נדמה להתיישב סמוך לי- אבא על ההצגה שבבתי- חו. כשנפתח הבלה מובלתי קה ועבתי אחי עבודתי. אבא רש קרניאלו יסותי רל, כשהוא כרסו שנתו על לא נקב או סרה יעני על דרשות החלטה. גדול כיי- נפילי ארבעה ספרים הרבים וכשרותי הוא גם הסתדל כי יהיו ימים וקיים יעבורה. ראשית עיבד את הקרן חרף אותה על תאם בצורה כיי- חרה וטיחה אותה כשא- ריות הבשר. אחריכך ישר אותה ועיצב ליה את הצורה הראויה, וזו החל במרוסבי בי- אמצעות מצירה יחודתה. אי- חה הרכיב בצבעו: לכה כוס- פלדה ופער בו שניים. בכלי זה הוא גרד יזילף את הי- קרו עד שנעשתה שימכה. אז החליק אותה בנייזומי- כיה. לאחר העיצוב הוא נזכב בידו את החור וזילף מס- לול כפיסוד לרובו כשהוא ממנם ודוחה חוזר חלילה. עד שחושלם התנב ובעט הקול השחר והעביר.

לבסוף היה כבירות את הי- שופר בחומר לייחד שנעשה מן האפקה הלבנה של האפר. כך יצי אבא מתיש מאת- שופרות בשנה, ומעשה ידיו מוריים היום בכי רחבי חבי, כשהייתה בו שלישעיהו. אירע לנו גם יוסלא בבישרי-

אבא היה הנבאי של בית- הכנסת בשכונה, ונהג להע- פין בביתו את הרימונים וי- כלי הכסף והזהב של בית- החפילה. יום אחד עקב גנב ערכי אחרי אביו, שעה שהיו יזיך את הארנו היקר הבית, ובאותו לילה התגנב בחשא-

מאת דורון אברהמי

לדרתנו, בעוד אני שנים שוטט הגנב בבית, גילה את שופרו הקדוש, פרץ אה מגנר לו בעזרת מלקחים... ולפתע פשטה בחזר תקיעת שופר אדירה: תקיעה, שבירים די- חרועה. מובן כי כולנו החי- עורנו, ומרוב בהלה קמנו וחטמנו את הדרך. הגנב הי- מבולבל רץ אל הכותל, חבט את ראשו בקיר ונפצע... עד היום אין אנו מסוגלים לעכל את העובדה, כי השופר הי- פלאי החל לתקוע פתאום מי- עצמו, שופר זה, התוקע מי- אליו בשעת הצורך, נמצא עד היום אצל אחי בקובלנקה.

כבן שמונים

בְּעֵינַי יום הכיפורים 1949 שכבתי ניסיונאנים וחלפתי כי איהו הנביא נביה אלו יי- אומר לי: החזה בני בדרך את השופר תמיד כי לגאולה אין קץ וזמן פתאום הרגשתי את עצמי נמצא בירושל יום. ליד הכותל המערבי כי- שניים ירדתי וינזמים בני- וזו אביר הי- איהו... בעוד שבע שנים תבוא הגאולה... בעבור שבע שנים קפה מדי- נה ישראל, אני עצמי עלייתי ארצה ב1947 בראש השנה. נקלעתי קודם לכן למחנה בירגורף, ואז התברר כי לא לנו, ולא ליהודים שי- היו במחנה ברגורבלון. לא בארק, קנינו כבש יצרחי מי- ננו שני שופרות - אחד לי- ברגורבלון ובשני תקעתי בי- עצמי במחנה שלנו. שופר זה מצוי אצלי עד היום. כשי- עליתי מיד התנדבתי לפלגי- נת הכותל של בית-הר התגנב יתי אל הכותל ותקעתי שם, לחרות האיפור המנדטורי.

מובן, כי בכל השנים אני כשמש חקע בבית-הכנסת וי- יש אופרים כי איו חוקע שני לי. בשנים האחרונות שרי- כשתי בעלי-תקיעה אצל רבה הראשי של חיפה הרב משאש, הוא אמר לי: הרי אני כבן שמונים שנה, ומעולם לא שמעתי תקיעות כאלו.

בארץ פרשתי למוזמה כי כן המקצוע, והתחלתי ללי- מיד מכונאות. שריתי כי- צה"ל, וכששחררתי עבדתי כמחנאי ב1956 נפטר אביו, ימים אחדים לאחר-מכן הוא הופיע בחלומי ובה: מי- יעשה שופרות? התפטרתי מעבודתי עובתי הכל וחזרתי

תי למלאכה השופרות. שנים אחדות עבדתי בעיר, ובעשר השנים האחרונות אני כאן בחיפה.

בסבורו של רחוב הרצל, בין שלל אורות הנאור הי- מצדדים החינות הראוה הי- נוצצים בצוי בית-המלאכה של מאיר ברישט, הרצפה מכוסה רבדים עצים של נסו- רת, ובאוויר עובד נוחות מיר- חת המוכיר בעט צלי. הארץ עבות גדושות שופרות, הי- עובדים בשריב התקנה שרי- נים. כאיר חזיל, מהפכה בשכונת "מאבות" במקצוע והבנים שכיכויים מדרגים שאבותיו יא חלמי עליהם, אני משר- חמיש בכתיביו מכאנים שי- המצאתי בעצמי, את הקרניים אני כחכם יזי כריים של גאון עם לאהילת שיעצבתי בעצמי. כך אני מרכיב ומיישר בקלות רבה, את הכרוס אני עושה במכונה הבנויה על הי- עקרונ של לגול-שיניים, ואני קודח בעזרת מקדחה, אני מסוגל לייצר שופרות רבים אביו הביקיש אינו כה גדול, יש גם בעיות עם חומרי גלם יא מובן והמנתי טונה מי- חו"ל והרוב יצא פסולה.

בבשר השנים יצאתי אי- פה שפרותי בסדרי-גדול מעשי רח מסטיש ועד מטר ושתי יום המלחות שלי מפורים בכל הערים ואני מקפל חומי- עות רבות מאה"ם אירופה. כיום מייצרים ארבעה סוגי שופרות: שופר בגודל עם טון בכייר ומיילי, שופר מרוכאי שטוח, עם פיה רחב, בה זמון שמת צוהל ורעשני; שופר חמיני, שצורתו מסולסי- ית וקולו מדהד כאילו שני- מע כמדברי, ויש כמובן שוי- פר אשכנזי עם קול גבוה, דק וצעקני, אני נוהג לולי שופר את הטון שלו, וזהי- האמנות המיוחדת של עי- צוב השופר, אך את רזי הי- חורה הוו לא אגלה לך. אני מנתלד שלא להיות האחרון במשפחה שיעבוד במקצוע וכבר השרתי לישם כך את שני בני, אריה וצביקה, אני מקווה, כי בעזרת השם הם ימשיכו.

כאן בחיפה, אני מרויש כאילו בגלות, אני סבור כי המקום הטבעי המתאים ביי- חר לתעשיית שופרות ומכיי- רחם, הוא העיר העתיקה, מבתי מספר פעמים בעניין זה למנובה על מוח-ירושלים אך הוא לא טרח אפילו לי- השבי לי, בסך הכל, אני מאלהב בעבודתי. כשאני מס- יים יצירת שופר, אני חש סיפוק עצום, וכשאני מפיק ממנו צליל נקי וערב אני חושב: מי יודע, אולי שופר זה יבשר לנו את בוא המלך המשיח...